

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

ZŠ Němčice nad Hanou, příspěvková organizace
Tyršova 360
798 27 Němčice nad Hanou
IČO 479 22 346

OBSAH:

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika školní družiny
3. Cíle vzdělávání
4. Délka a časový plán
5. Formy vzdělávání
6. Obsah vzdělávání
7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
8. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání
9. Popis materiálních podmínek
10. Personální podmínky
11. Ekonomické podmínky
12. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví
13. Zveřejnění školního vzdělávacího programu

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: Základní škola Němčice nad Hanou, příspěvková organizace

Adresa školy: Tyršova 360, 798 27 Němčice nad Hanou

IČO: 47922346

Ředitelka školy: Mgr. Hana Matušková

Kontakty: 582 386 579, 606 605 214

Projednáno v pedagogické radě dne: 1. 9. 2020

Projednáno ve školské radě dne: 30. 8. 2020

Platnost ŠVP ŠD: od 1. 9. 2020

ŠVP ŠD vychází a navazuje na ŠVP ZV

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina je součástí nově zrekonstruované ZŠ Němčice nad Hanou. Všechna čtyři oddělení se nachází v přízemí školy. ŠD navštěvují žáci prvního stupně základní školy přihlášení k pravidelné denní docházce. K pravidelné denní docházce mohou být přijati i žáci druhého stupně základní školy.

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. I pro ŠD platí obecný cíl ZV: **Výchova všestranně harmonicky rozvinutého člověka připraveného pro život ve společnosti.** Prováděné činnosti vycházejí z požadavků žáků a zásad pedagogiky volného času.

Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků, které přispívá k odstranění únavy předchozí školní výuky vhodným střídáním práce a odpočinku. Je důležitým výchovným partnerem školy a rodičů. Plní vzdělávací cíle, rozvíjí nadání dětí a otvírá nové možnosti na vyplnění volného času. Učí žáky ušlechtilé zábavě, pomáhá uspokojovat a rozvíjet jejich kulturní potřeby a rozmanité zájmy, rozvíjí osobní a sociální kompetence, plní důležitou roli v prevenci nežádoucího chování, pomáhá rozvíjet tvořivost a kreativitu žáků, podněcuje rozvoj zdravého sebevědomí.

Činnost školní družiny se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání. Naplňování cílů je vymezeno konkrétním posláním školní družiny ve vyhlášce č. 74/2005 sb. o zájmovém vzdělávání § 8, odst. 5 a 6. Oddělení družiny se naplňuje do maximálního počtu 30 žáků (vyhláška o zájmovém vzdělávání č. 74/2005 Sb. v platném znění).

3. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

- * Prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí
- * Rozvíjet vlastní osobnost, dovednost a talent
- * Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- * Nabízet různorodé činnosti s individuálním přístupem k jednotlivým žákům
- * Dodržovat kázeň a pravidla ŠD
- * Umět hodnotit sebe i druhé
- * Zvládnout jednoduché pohybové aktivit, prostorovou orientaci, jemnou motoriku
- * Učit žáky osvojovat si základy slušného chování, zvládnout hygienické návyky a stolování
- * Učit komunikovat, spolupracovat a respektovat se
- * Učit se předávat znalosti, zkušenosti a dovednosti různých oblastech
- * Vytvářet podmínky a prostor pro odpočinek a relaxaci
- * Rozvíjet všestrannou spolupráci s rodinami dětí
- * Vytvořit podvědomí sounáležitosti se světem, živou, neživou přírodou, lidmi, společností a planetou Zemí
- * Utvářet kladný vztah k životnímu prostředí a učit chránit svět kolem nás
- * Dbát na ochranu, bezpečnost a zdraví svého i ostatních (vytvářet zdravé životní návyky)

4. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN

Provozní doba ŠD souvisí s potřebami a zájmem rodičů. Od začátku školního roku nabízíme **ranní družinu**. Pokud se nenaplní kapacita na 7 dětí, od ranní družiny upouštíme. Odpolední družina navazuje na vyučování.

V době podzimních, zimních, jarních prázdnin nebo ředitelského volna je provoz ŠD přerušen, pokud se nenaplní kapacita na 7 dětí z technických důvodů. O letních prázdninách není provoz nabízen.

Rozsah denního provozu ŠD a rozvrh činnosti schvaluje ředitel školy na návrh vedoucí vychovatelky školní družiny. Vychovatelé jednotlivých oddělení předkládají vedoucí vychovatelce roční přehled výchovně vzdělávací práce, která obsahuje činnosti odpočinkové, zájmové a rekreační, pobyt venku a další aktivity. ŠD může v rámci své běžné činnosti, v průběhu stanovené provozní doby ŠD zřizovat zájmové kroužky.

Odpočinkové činnosti - mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po obědě a dle potřeby kdykoliv během dne. Jde o klidové hry a klidné zájmové činnosti, poslechové činnosti apod.

Rekreační činnosti - slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.

Zájmové činnosti - rozvíjejí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu. Činnost může být organizována v zájmovém útvaru, který vede vychovatel ŠD či jiný pedagog nebo rodič (pracovně-technické, přírodovědné, vlastivědné, dopravní, sportovní, estetické / literární, výtvarná, hudební, literární, dramatická činnost)

Sebeobslužné činnosti – žák si osvojuje návyky osobní hygieny, učí se kultuře stolování, chování ve společnosti, pečuje o pořádek a čistotu svého okolí.

Příprava na vyučování - zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností, není to však povinná činnost ŠD. Může jít o vypracovávání domácích úkolů nebo zábavné procvičování učiva formou didaktických her (včetně řešení problémů), ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, exkurzích a dalších činnostech; získávání dalších doplňujících poznatků při průběžné činnosti ŠD (např. vycházky, poslechové činnosti, práce s knihou a časopisy)

Časový plán je vytvářen jako celoroční a reaguje na možné měněné podmínky, propojování či přesouvání témat během dlouhodobé docházky účastníků do školského zařízení. Časový plán je přizpůsobován potřebám dětí (jejich zručností, dovednostem a únavě), akcím, projektům a počasí.

5. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Příležitostní výchovná vzdělávací a tematická rekreační činnost

Všechny činnosti jsou přiměřené věku žáků, jejich mentalitě a žáci je vykonávají dobrovolně na základě vzbuzeného zájmu (motivace).

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost – je daná týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového vzdělávání.

Vychovatelka navazuje a motivuje různé činnosti a oceňuje náležitě výkony žáků. Činnost volí tak, aby z nich mohli být přiměřeně úspěšní všichni žáci. Skladba činností je pestrá a pro žáky atraktivní

- hygienické prvky + stolování
- spontánní činnost
- výtvarná a pracovní činnost
- dramatická a hudební výchova
- sportovní aktivity
- odpočinkové činnosti
- rekreační činnosti
- příprava na vyučování
- osvětová činnost (preventivní program, besedy s POLICIÍ ČR)

Příležitostná činnost

Je to výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost – organizovaná nepravidelně dle potřeb dětí a možností ŠD (akce, projekty).

Není zahrnuta do standardní týdenní skladby činností. Činnosti, které jsou mimo místo sídla organizace, pořádá škola a organizuje ŠD (např. drakiáda, bramboriáda, sportovní soutěže, aj.).

Otevřená nabídka spontánních a odpočinkových činností

Všechny činnosti přinášejí žákům kladné emoce, radost z objevování či překonávání překážek.

Žák objevuje sám sebe, zvláště je-li kladně hodnocen. Vytváří si žádoucí sociální kontakt.

Vycházejí z denní skladby činností ve ŠD.

6. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací program pro ŠD obsahuje výběr možných činností, ze kterých budeme aktuálně volit, umožňuje tvořivě reagovat na změny a různou skladbu dětí v oddělení.

Byla vytvořena struktura a obsah témat, která jsou v tomto dokumentu zpracována. Okruh témat není uzavřen, v průběhu bude doplňován a pozměňován.

- základním smyslem je, aby si žák utvořil základní představu o životě a světě, který jej obklopuje, tj. ČLOVĚK A JEHO SVĚT
- tuto oblast rozčleňujeme podle tematických okruhů, vycházíme z členění Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání
- žáci se učí vše chápat z různých pohledů a používat různé přístupy a metody řešení
- činnosti pro žáka jsou dobrovolné, zajímavé, pestré, přitažlivé

- vychovatel/ka nabízí, zapojuje; rozvíjí a posiluje kompetence

Jazyk a jazyková komunikace

Příklady námětů, činnostních aktivit:

- recitace básní
- vytváření příběhů a pohádek
- besedy na různá témata (zážitky, pocity, zvyky a tradice, plánování, co se děje kolem nás aj.)
- dramatizace (pohádky, příběhu, pocitů)
- hry na rozvíjení slovní zásoby
- řešení hádanek, rébusů, kvízů a slovních hříček
- jazykové hry
- hry se slovy a písmenky
- předčítání nebo vlastní čtení s důrazem na rozvoj čtenářské gramotnosti

Matematika a její aplikace

Příklady námětů, činnostních aktivit:

- hry s čísly
- hry s geometrickými tvary
- hledání shodných obrazců
- obrázkové počítání
- hry na obchod či restauraci (rozvoj finanční gramotnosti)
- početní soutěže
- matematické hádanky

Člověk a jeho svět

Příklady námětů, činnostních aktivit:

- debaty na různá témata
- přátelství, kamarádství
- příroda a její proměny
- pravidla silničního provozu-dopravní výchova
- péče o zdraví a hygienu, zdravý životní styl
- pravidla slušného chování
- kulturní a historické památky
- péče o vše živé kolem nás (environmentální výchova)

Umění a kultura

Příklady námětů, činnostních aktivit:

- dramatizace scének, pohádek, příběhů, básniček
- hry s hračkami/maňásky/loutkami
- vystoupení pro rodiče, spolužáky či spoluobčany
- kresba, malba
- tradice a zvyky
- pantomima
- hudební a pěvecké soutěže
- poslech hudby, hry na hudební nástroje
- vystoupení pro veřejnost
- zpěv hromadný, sólový
- nácvik tanců na hudbu
- podpora estetického cítění
- návštěva kina, divadla (HDM)

Člověk a svět práce

Příklady námětů, činnostních aktivit:

- práce s papírem a kartonem, textilem, drobný materiálem
- montážní a demontážní práce – konstrukční činnosti (stavebnice)
- lidové zvyky, tradice a řemesla
- námětové hry (na obchod, kadeřnictví, školu, kuchaře, bankéře, poštu apod.)
- výroba drobných dárků pro radost-to bych dala do světa práce

Člověk a zdraví

Příklady námětů, činnostních aktivit:

- pobyt na čerstvém vzduchu
- turistika a pobyt v přírodě, procházky
- zimní radovánky (koulování, bobování, stavění sněhuláka, závody ve sněhu aj.)
- běh, běh v terénu, přes přírodní překážky, skoky do dálky
- míčové hry
- cvičení pro správné držení těla, protahovací cvičení
- relaxace

Informační a komunikační technologie

Příklady námětů, činnostních aktivit:

- zvládnutí práce s textem
- vyhledávání informací
- pravidla bezpečného internetu

Dále rozvíjí u každého žáka kompetence v programu školního vzdělávání:

Klíčové kompetence

- V ŠD se snažíme o získávání znalostí, schopností a praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů i hodnotových orientací u dětí.
- Získané klíčové kompetence jedinci potřebují pro svou osobní realizaci, k začlenění do společnosti a zaměstnání.
- V ŠD tyto kompetence přiměřeně svým možnostem především POSILUJEME a ROZVIJÍME.
- V mnoha případech jednou činností posilujeme více kompetencí.

KOMPETENCE K UČENÍ

- Žák si všímá souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje, učí se spontánně, ale i záměrně, zkušenosti uplatňuje v praxi
- započatou práci dokončí, umí kriticky zhodnotit své výkony, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- žák si všímá dění i problémů kolem sebe, rozpozná a pochopí problém
- dokáže samostatně vyřešit problém nebo dokáže požádat o pomoc druhého
- nenechá se odradit případným nezdarem a hledá další řešení
- při řešení myšlenkových i praktických problémů používá logických, matematických i empirických postupů (má vlastní, originální nápady)
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, rozvíjí slovní zásobu
- vyjadřuje se vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, zapojuje se do diskuze, umí řešit konflikty, umí se vyjádřit gesty i písmeně
- dokáže naslouchat druhým
- využívá informativní a komunikativní prostředky pro kvalitní komunikaci

DIGITÁLNÍ KOMPETENCE

- žák používá digitální zařízení k získávání informací
- řeší kvízy, rébusy a hádanky na digitálních zařízeních
- umí vyhledat a přehrát si naučná videa, zvukové záznamy

SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE

- žák spolupracuje ve skupině a podílí se na vytváření pravidel práce v týmu
- uvědomuje si nejen svá práva, ale i povinnosti, učí se plánovat, organizovat, řídit, hodnotit rozpoznává vhodné i nevhodné chování
- posiluje schopnost objektivně hodnotit své jednání a přijmout důsledky svého chování
- podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, umí spolupracovat, umí přijmout kompromis, dokáže se prosadit i podřídit, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární, a ohleduplný, respektuje dohodnutá pravidla, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- oceňuje zkušenosti druhých a čerpá poučení
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl sebeuspokojení a sebeúcty

OBČANSKÉ KOMPETENCE

- žák si uvědomuje svá práva, povinnosti i práva druhých
- vnímá nespravedlnost, netoleruje agresivitu, šikanu a dovede se jí bránit
- vytváří bezpečné prostředí, podílí se na něm
- dbá na osobní bezpečnost i bezpečnost druhých
- respektuje, chrání a rozvíjí tradice našeho národa a kulturní i historické dědictví
- zapojuje se do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- je ohleduplný k přírodě
- uvědomuje si hodnotu majetku svého i jiných osob

KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

- žák umí smysluplně trávit volný čas, umí si vybrat zájmové činnosti podle vlastních dispozic
- rozvíjí své zájmy v řízených i spontánních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací či jednostranné zátěže ze školního vyučování
- umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- žák používá bezpečné pracovní pomůcky a vybavení
- dodržuje vymezená pravidla a povinnosti
- dokáže pracovat podle instrukcí a návodu
- využívá znalosti a dovednosti, činí rozhodnutí o dalším vzdělávání
- váží si práce své i druhých, umí ji zhodnotit
- umí dokončit a vyhodnotit úspěšnost své práce

7. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Je respektována individualita každého žáka, vytvářeno přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami budou konzultovány s rodiči, TU, ŠPP.

Pro rozvoj talentovaných jedinců bude ŠD nabízet další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

8. PODMÍNKY PRO PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy. K pravidelné denní docházce do ŠD jsou přijímáni žáci 1. – 5. ročníku základní školy.

- Podmínkou přijetí je řádně vyplněný ZÁPISNÍ LÍSTEK, jehož součástí je písemné sdělení docházky a způsobu odchodu účastníka ze školní družiny.
- Při předčasném odhlášení žáka ze ŠD musí zákonný zástupce žáka písemně vyplnit ODHLÁŠKU.
- **Pokud za dítě není uhrazena úplata**, ředitel školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze školní družiny.
- **Za zvláště hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky** vůči žákům či zaměstnancům školy, může ředitel (na podnět vychovatele) rozhodnout o vyloučení žáka ze školní družiny.

9. POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK

Ve škole pracují čtyři oddělení ŠD. Všechna jsou umístěna v přízemí školní budovy. Všechna čtyři oddělení jsou vybavena nábytkem, stolními hrami, hračkami a nejn nutnějšími pomůckami pro práci. Školní družina může využívat televizor, video, CD přehrávače, reproduktor. ŠD dále používá hygienická zařízení a šatny, má možnost užívat multifunkční sál s vybavením sportovního náčiní, počítačové učebny. Na oběd žáci chodí do školní jídelny, která je s budovou školy spojená „krčkem“. Pro pobyt venku využívá ŠD prostory školního dvorku za budovou školy, víceúčelové hřiště nebo dětské hřiště naproti školy. Na vycházky a rekreační činnosti využívá hřiště u fotbalového stadionu, cyklostezku. Výhodou školy je umístění v klidném a příjemném prostředí. Postupně jsou dle finančních podmínek doplňovány potřeby pro ŠD na různé zájmové činnosti, sportovní náčiní, hračky, aj.

10. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Pedagogické působení v ŠD zajišťují čtyři kvalifikované vychovatelky. Dle možnosti se zúčastňují akreditovaných kurzů zaměřených na práci v ŠD, vzdělávají se také samostudiem, sledováním nových publikací, knih, odborných článků v časopisech, zajišťují nové náměty pro zájmové a rekreační aktivity v ŠD.

11. EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Úplata je stanovena předem na celý školní rok. Stanovení výše úplaty ve školní družině se řídí § 14 vyhlášky č. 74/2005 Sb., vyhláška o zájmovém vzdělávání a vnitřní směrnicí školy. Ředitelka školy může úplatu rozdělit do více splátek.

Výši úplaty může ředitelka snížit:

- z důvodu nevyužití celé nabízené časové dotace

Úplata může být snížena nebo prominuta podle §11 odst. 3) vyhlášky č.279/2012 Sb., o zájmovém vzdělávání:

- účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi
- účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách
- účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře a tuto skutečnost prokáže ředitelce

12. POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

V ŠD vytváříme podmínky pro správnou hygienu, fyzickou ochranu dětí a sociální i emocionální bezpečnost:

- vhodná struktura režimu žáků s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí
- ochrana před úrazy
- vybavení ŠD vhodné z hlediska bezpečnosti
- dostupnost prostředků první pomoci
- prevence sociálně patologických jevů (drogy, alkohol, kouření, rasismus, virtuální drogy, krádeže, vandalismus)
- ochrana žáků před násilím, šikanou, posměchem
- snaha o klidné prostředí, příznivé sociální klima – úcta, tolerance, empatie, spolupráce a pomoc druhým
- respekt k individualitě žáka, k jeho osobním problémům
- zavedené stereotypy – přinášejí dětem pocit bezpečí

Podmínky BOZ v ŠD vycházejí z ŠVP školy, zabývá se jimi také Vnitřní řád ŠD.

Všechny děti jsou povinny dbát o svou bezpečnost a své zdraví a také o bezpečnost a zdraví spolužáků, vykonávají pouze činnosti, které odpovídají jejich schopnostem a zdrav. způsobilosti.

13. ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

ŠVP ŠD je umístěné přímo v ŠD, dále na volně přístupném počítači na chodbě ve 2. NP.